

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son zamanlarda Türkiye’de deniz felaketleri sıklıkla yaşanmaya başlanmıştır. Farklı gerekçelere sahip olan bu felaketlerin bir sebebi de Avrupa’dan yaşı oldukça büyük gemilerin satın alınması olduğu basına yansımıştır. Türkiye, artık kullanılmaması gereken gemileri satın alarak deniz ticaretinde ve farklı alanlarda kullanıma izin vermektedir. Türkiye, Avrupa’dan sadece eskimiş gemileri değil, çöplerini de aldığı kamuoyunun malumudur. Özellikle 2018’den bu yana Türkiye, Avrupa’nın çöp merkezi haline gelmiş durumdadır. Dünyanın hiçbir ülkesinde istenmeyen atıklar Türkiye’ye getirilmektedir.

Özellikle artık kullanılamayacak durumdaki gemilerin Türkiye’ye satılması önemli bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Dünyada bir geminin ortalama kullanım ömrü 11-13 yıl iken Türkiye’de 30 yaşından büyük gemiler kullanılmaktadır. Bu gemilerin kullanımı mürettebat başta olmak üzere ciddi riskler barındırmaktadır. Bunun en somut örneği 15 Şubat günü 6 mürettebatlı geminin Marmara’da kaybolması ve akabinde 2 personelinin cansız bedenlerinin bulunmasıdır.

Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda özellikle Avrupa’dan alınan gemiler başta olmak üzere gemilerin yaşlarının kullanım standartlarını karşılayıp karşılamadıklarının ve atık taşımaya uygunluklarının tespit edilmesinin sağlanması amacıyla Anayasa’nın 98. İçtüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Burcuğül ÇUBUK

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

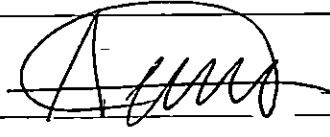
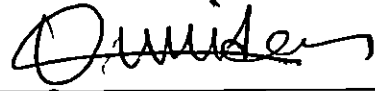
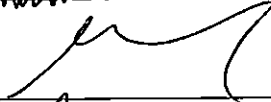
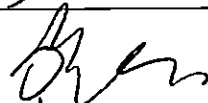
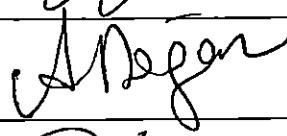
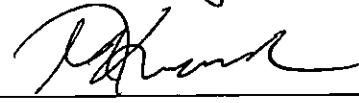
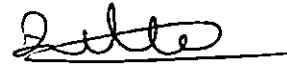
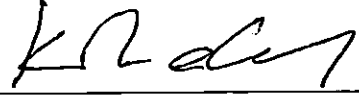
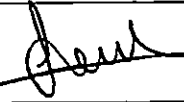
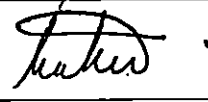
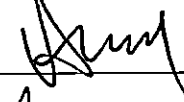
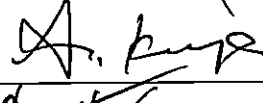
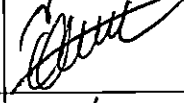
Avrupa’da bir gemi yaşının en fazla 11-12 olması önerilirken Türkiye’de ortalama gemi yaşları 20-30 arasında olup “yaşlı gemi” olarak tanımlanmaktadır. Kullanım ömrünü yitirmiş gemilerin kullanımı hem mürettebatın can güvenliğini riske etmekte hem de taşıdığı yük hasebiyle çevre için ciddi tehlike oluşturmaktadır. Bunun en somut örneği Batuhan A gemisinin 15 Şubat’ta Marmara Denizi açıklarında kaybolmasıdır. Mürettebattan iki kişinin cansız bedeni bulunmuş olmasına karşın 4 kişinin akıbeti halen bilinmemektedir. Deniz İşçileri Platformu’nun ve çeşitli araştırma verilerinin aktarımına göre Türkiye’nin Avrupa’dan 20

yaşından büyük gemiler aldığıının altı çizilmektedir. Örneğin Marmara'da batan Batuhan A gemisinin 1971'de yapıldığı söylenmektedir.

Verilere göre, Türkiye'de toplam 2 bin 149 gemi bulunurken bu gemilerin 268'inin 0-5 yaş arası, 307'sinin 6-10 yaş arası ve geri kalan gemilerin ise 11-31 yaş üzeri olduğu cevaben iletilmiştir. Bakanlık verilerine göre 2023 yılında 240 deniz aracı kazası gerçekleşmiş olup bu kazalarda 19 kişi hayatını kaybetmiştir. Yaşanan ihmallerin sebebi ortadayken yetkiler tarafından gerekli tedbirler alınmamaktadır. Standartlara uygun olmayan gemilerin açık sularda taşımacılık yapmaması gerekirken gerekli işlemler ve gözetimler yerine getirilmediği için insanlar yaşamını kaybetmeye devam etmektedir.

Avrupa'dan yalnızca yaşı oldukça yüksek olan gemiler değil, aynı zamanda tehlikeli atıklar ve çöpler de Türkiye'ye "ithal" edilmektedir. 2021 yılında yapılan istatistik çalışmalara göre, Türkiye Avrupa'dan en çok katı atık ve plastik çöp alan ülke olmuştur. AKP iktidarı tarafından Türkiye Avrupa'nın çok üssü haline getirilmiştir. İktidarın doğayı hiçe sayan kar odaklı bakış açısı, özellikle Marmara Denizi ve Ege Denizi'nde, çok fazla deniz salyası salgılamaya başlamasının sebep olmuştur. Türkiye'deki denizler adeta bir çöplük haline gelmiştir.

Yaşlı gemi alımları ve çöp atıklarının Türkiye'ye getirilmesinin ortaya çıkardığı ekolojik riskler konusunda acil ve ciddi önlemlerin alınması gerekmektedir. Tüm bu yaşananlar göz önünde bulundurulduğunda hem gemilerin yaşları ve kullanıma uygunluğu hem gemi yüklerinin doğa ve atık taşımaya uygunluğu hem çöp atıklarının ortaya çıkardığı ekolojik risklerin neler olduğunun ortaya konulması hem de bunlar konusunda gerekli önlemlerin alınması için Anayasa'nın 98. İç Tüzüğü'nün 104. Ve 105. Maddeleri gereğince meclis araştırması açılması gerekmektedir.

1	Sinan Giftyşrek	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMAÇ	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	